

**Christian Fries**

## **Hutmacher, soukromě**

*ukázka z krátkého románu ‚Reichův přístup‘*

*Na vysvětlenou:*

*Wilhelm Reich: zbláhý Freudův žák, který zaváděl namísto terapeutického rozhovoru dýchání a manuální uvolňování svalových bloků terapeutem. Na Reichových tezí jsou založeny bioterapie a moderní tělesná terapie.*

### *Rozvod*

Všechno jde velmi rychle. Mé sourozence nikdo neinformuje. Já sám jsem nicméně v obraze, když se od sousedů dozvídám: moji rodiče se rozvedli. Protože se na některých předmětech, které jim patřily, nedokázali, jak slyším, dohodnout, společně je zničili. To je dobré řešení, myslím si. Otec si pro sebe zachránil knihy (přirozeně!), matka si vzala zavařovací sklenice. O ty se s ní určitě nikdo nepřetahoval.

O matku si nedělám žádné starosti.

Otec je naproti tomu starý a nebude snad tak troufalý, aby se oženil s paní T.!

V tyto dny hodně vysedávám na záchodě. Nevím, co se děje: jednou ze mě lítají doslova hnědé potoky, pak zase neudržím jídlo v žaludku ani půl hodiny a vycházejí ze mě páchnoucí zvratky. Není na mě vášný pohled, někdy se obojí děje současně. Pro takový případ jsem si přichystal plastický kýbl. Jako student herectví s terapeutickými zkušenostmi bych se měl umět proti těmto návalům oněmělé duše lépe vyzbrojit! Myslím na nesčetné dobré rady, které jsem za svého života rozdal – a co teď?

Anastázie, stejně jako já studentka herectví a vyznavačka Reichova přístupu, sedí proti mně, nápadně vzpřímeně – hotová královna! – a dívá se stranou.

Čeká, že se vyjádřím.

„No jo,“ pokrčil jsem rameny a zahanbeně se usmál, „to je přece zajímavé, že rozvod rodičů může dospělého muže s určitou životní zkušeností takhle zasáhnout.“

Anastázie uraženě zkříví pusu.

Já vím, proč.

Raději by šla se mnou do postele, teoretizování je jen slabou náhražkou. Ale nemůžu nic dělat, Anastázie není můj případ.

„No je to přece zajímavé,“ opakuju. „O tom se přece dá mluvit, nebo ne?“ Protože z Reichova hlediska nelze proti takovému návrhu nic namítat, nedobrovolně přikývne. „Nakonec je to skoro důkaz,“ říkám prosebně, „toho, co jsme vždycky věděli, ale možná si nechtěli přiznat, že Já je jen tenkou kůrou, která rychle praskne, sotva se poměry změní.“

Anastázie se rozpláče.

Zmlknu.

*Blesková kariéra*

Změny, k nimž dochází v poměrech mé rodiny, mi znemožňují, abych se náležitým způsobem staral o své vlastní (odborné) zájmy.

Přesto se na mě zřejmě usmálo štěstí.

Jsem zván k různým pohovorům.

Intendanty jsou mou hrou nadšeni. „Pane Hutmachere,“ říká jeden, „kdyby se nám podařilo získat vás pro naše divadlo, mohli bychom jednou také uvažovat o náročnější látce. Inteligence bohužel není předností herců, kteří u nás klepou na dveře.“

„To jsou předsudky,“ odpovím břitce, neboť dobrá pozice, kterou jsem si svými výkony zjednal, mi umožňuje vzít kolegy v ochranu.

„Klobouk dolů,“ říká ohromený intendant.

Vyhledám svůj hotel.

Okamžitě upadnu do hlubokého spánku.

„Teď se s tebou vyspím,“ říkám jedné mladé ženě.

„Jen s odstupem,“ říká.

Vezmu hůlčičku s malým gumovým roubíkem a otevřu jí ze vzdálenosti odpovídající jejímu přání vagínu. Slast se ovšem drží v mezích. Žádný div, myslím si.

„To už je moc,“ řekne najednou ona. Vysmekne svůj podbřišek a nastaví mi ho.

Zlostně hůlčičku odhodím. Na protest onanuji. Přitom si myslím: zeptám se její (nebo mé) matky, proč sexualita funguje jen s určitým odstupem. Ty to musí vědět, ty se toho dopustily!

„Božíčku!“ slyším ženu říkat, zatímco měknu. (Aniž jsem se udělal).

Za hodinu mi letí letadlo.

### *Na vysoké škole*

Ve škole mě nesnášejí.

Sotva jsem se vrátil z pohovorů, vidím, že mi někdo vypáčil skříňku. Chybějí poznámky k vyučování. Podezírám Kaie, který chce napsat knihu o využití Reichovy zásadní práce pro herectví, a rád by mě obral o mé zásadní teze! Naštěstí jsem si své poznámky dávno zkopíroval, takže uvidíme, kdo tu knihu napíše dřív... Pak ještě chybí balíček prezervativů, který jsem tam uložil hned na začátku studia. Ty si nejspíš vzala Anastázie. Balíček už byl otevřený. Bylo by však chybou usuzovat z toho na mé sexuální aktivity. Dva prezervativy jsem přenechal docentu akrobatiky, jeden školnímu správci, jeden jsem z pocitu smutku použil při masturbaci. Anastázii ale nedá spát otázka, s kterou ze studentek, např. ze scénografie, jsem byl pod sprchou.

Vidím před sebou její zlostí zkřivený obličej!

Odmítání (závist!) mých kolegů ve mně vyvolává vzdor. A tak – ano, ze vzdoru! – odmítám rozmanité nabídky renomovaných divadel a místo toho podepisuji smlouvy pro druhořadý, ale velmi známý televizní seriál, a pro dva druhořadé, ne-li ještě horší celovečerní filmy.

A naparuju se: „Teď to rozjedu.“

Ale přesto dál chodím do školy.

Co mám říct?

Jsem si svého hochštaplerství (jako herec) dobře vědom. Náhlý posun v kariéře je skutečně naprosto nevysvětlitelný! A Anastázie, která zůstává přese všechno jediným člověkem, s kterým si opravdu vyměňuju názory, na kterém jsem tedy závislý, nevynechá jedinou příležitost, aby mě se zdviženým obočím upozornila, že v našem povolání, často už i mezi nejmladšími, dorůstajícími nadějemi, existuje řada „odepsaných“, vysoce dotovaných, ale už vyřízených talentů, a že je tudíž velmi důležité se dál uvědoměle vyvíjet, ba dokonce se v pravidelných intervalech vystavit kritickému soudu zkušených pedagogů, zvláště v případech, kdy vlastní kritický soud nepostačuje, a získat tak realistickou představu o svých schopnostech – trhnu s sebou (a přikývnu) ...

Ale z výuky se stává ulička hanby.

Když zahraju nějakou scénu (špatně), neomylně se ozve: „Měli bychom jít všichni k televizi, tam se člověk leccos naučí.“ Ať to řekne kdokoli, má posměváčky na své straně.

### *Krizové zasedání*

Sedím pohromadě se svými sourozenci a mračíme se.

Pozvala si nás k sobě moje sestra.

V pravidelných intervalech vyskočí z opěkače toust. Bratr si každý zvláště namaže máslem a taveným sýrem a sní jej. Sestra nejí nic než pažitku. Čekám, že mi nabídne rýžovou kaši. Dělá to pokaždé, když jsem u ní (což je zřídka). Dneska na to zapomíná. Možná si také říká, že už jsem dost starý na to, aby mi dělala radost rýžová kaše. Myslím, že jsem. Ale přesto mě rýžová kaše vždycky potěší.

Nikdo mi ji nenabízí.

Do pokoje přichází vřískající neteř.

„Drž zobák,“ říká moje sestra, „a spi!“

Můj švagr se ze života mé sestry jaksi vykradl. A protože neteř se mu podobá, musí si leccos od své matky vyslechnout. Nezná příčinu, a tak se rozhodla, že bude mít obtížnou povahu. Dokážu s ní cítit, ale rád ji taky nemám.

„Co dělat!“ říká bratr. „Schází energie.“ Myslí tím našeho otce, ale v téhle chvíli se jeho výrok hodí spíš na nás. Rozvod rodičů už nemůžeme vzít zpátky. Víc nadějí vkládáme do případné nové ženitby našeho otce.

„Mohl bys o ní něco vyzvědět,“ řekne bratr, apaticky, do ticha.

To není moc povznášející návrh.

„Máš na takové věci čas.“

Taková nestydatost! Bratr si myslí, že herci mají snadný život. Večer postávají na scéně, přes den se válejí a namáhají si kříž při šoustání.

Vyhovím naléhání ostatních a načrtnu (mně bohužel až příliš dobře známou) povahu paní T. „Je panovačná, v tom se podobá naší matce ... co je odlišuje, je špatné svědomí. Když si má spustit kalhoty, padne už předem ponížene na kolena, a to ne snad proto, aby to měl staroch pohodlnější. Jako všechna boží stvoření, včetně těch hříšných, není obrněna proti

pýše. Ano,“ zlostně přikývnu, „poníženost je pýcha. Jinak už jen vím, že přestala kouřit, pije červené a lituje toho, že přišla na svět jako žena.“

Bratr si dělá poznámky.

„Tomuhle novému vztahu,“ řeknu náhle a zalomím rukama, „musíme za každou cenu zabránit.“

Protože to tak moje sestra domluvila, spojíme se telefonicky s matkou. Sluchátko stojí zpřímá na stole. (Jako mužský úd, pomyslím si.) Přepnuli jsme na příposlech a posloucháme, co říká. „Jestli si myslí,“ slyšíme ji v telefonu štěkat, „že teď vyžiju z kůrek, které mi posílá jako výživné, tak se spletl. Dobře, že jsem se v posledních letech dál odborně vzdělávala.“ To snad nemyslí sociální službu v evangelické obci? „Však se ještě budete divit.“

Sestra opatrně přeruší spojení.

MLčíme.

„Někdy otci rozumím,“ říká bratr.

„Pravděpodobně,“ říkám, „absolvovala nějaké dálkové studium, a my si mysleli, že sedí doma a přebírá hrách.“

Sestra se mě ptá, jestli mi má uvařit rýžovou kaši.

Vrtím hlavou.

Najednou cítíme, že se zachvěla země.

Krátce se zarazíme, a pak si uvědomíme, že meteorologický ústav předpovídal lehké otřesy půdy. Přejdeme k oknu, jako by tam bylo něco k vidění. Bratr si stoupne pod překlad dveří. „To jen pro případ, že by následky byly horší, než se předpokládalo. V případě takového případu jsou pod překladem dveří nejlepší šance na přežití.“

Přiběhne plačící neteř.

Vezmu ji na ruku. „Nemusíš mít strach,“ říkám. „Když spadne dům, zabije nás to všechny.“ Sestra se zasměje. Dneska je opravdu nelítostná. Důvodem bude, že ani s námi nemá nikdo slitování.

Najednou se na mě upřou zraky mých starších sourozenců. „S jakým příjmem můžeš počítat?“ slyším.

Jsem zmatený. Co to do nich vjelo?

Plácnu nějaké číslo. Víím, že je vyšší, než co můžu čekat. Víím, že je nižší než všechno, co si mí sourozenci dokážou představit.

Zblednou.

Vysvětluji, jak jsem daleko se studiem – nikdo z těch dvou se o to nikdy nezajímal! –, jaké mám v dnešní době asi vyhlídky, říkám, že kultura je znevažována a tudíž patří k málo subvencovaným oblastem společnosti, že divadla se denně slučují, volných míst je jako šafránu, že ze sebe člověk *musí dělat hlupáka* (říkám já!), chce-li dostat místo v jednom z těch zábavních podniků, které si říkají *městská divadla*. V podstatě, pokračuji cynicky a taky ze zvědavosti, jestli jejich tváře dokážou ještě o něco víc zblednout, není ani mým cílem stát se *členem souboru městského divadla*. „Dávám přednost experimentálním projektům, které sice moc nevynášejí, ale o to víc uspokojují. Možná by mi mohla matka (to už do mě vjel čert!), když brzy zaujme vlivnou pozici, jak přece naznačila, opatřit místo domovníka. To by mi dalo čas na přemýšlení, vyhovovalo by to mé lenosti, a třeba mi i poskytl přístup k prostorům, které by se daly, ať už po dohodě nebo načerno, využít

k divadelním zkouškám. „Bude to život na existenčním minimu,“ říkám celý rozradostněný. „Ale proto,“ dodávám, „ještě nemusíte mít obavy, že se jednoho dne ocitnu před vašimi dveřmi.“

Bratr řekne stísněně: „I ty se musíš přizpůsobit daným skutečnostem.“

„To je mi známo,“ odpovím mrazivě.

Rozhovor na chvíli umlkne.

Vytáhnu z kapsy smlouvu na film, kterou jsem den předtím podepsal.

List se okamžitě obrací.

Sestra, již horlivostí zrudnou líce, nechá bouchnout zátku od šampaňského, které měla v lednici, protože po odchodu svého muže mylně předpokládala, že se o den později kajícíně vrátí! Bratr objedná pizzu, je to přece jeho oblíbené jídlo! Vzbudí se neteř. Nerozumí tak úplně, o co jde, ale zdá se jí, že mému podpisu na smlouvě schází vzletnost. Až když se jí řekne, že ze mě brzy bude *hvězda*, pochopí. Teď najednou vidí strýčka v úplně novém světle, a pro zbytek večera se jí už nezavím. Ještě jednou, posměšně, říkám, jaký můžu čekat (fingovaný) příjem. „To jsi nás ale dostal!“

Měl bych umět méně odpouštět, než to dělám (a rád bych). Ale dobrá nálada je nakažlivá. Říkám: „Experimentální scénu si koupím z honoráře za televizní seriál.“ Dokonce i bratr slibuje, že se přijde podívat, co tam, na scéně „v zadním dvoře!“, budeme převádět. Chuť experimentovat sice určitě není zárukou úspěchu, ale – nevěřím svým uším! – koneckonců je zárodkem veškerého lidského vývoje. Na rodiče jsme zapomněli. Přesně tak, řeknu a vecpu do sebe kousek pizy.

### *Před muzeem*

Šourám se k muzeu. Z rohu ulice od Karstadtů už ho vidím. Sedí ve své strážní budce před muzeem, zcela zahlobán do četby. Ještě bych se mohl jednoduše obrátit a zmizet...

Mám na očích sluneční brýle. Sledovanost detektivky je 17 %, každý šestý by mě mohl poznat. Ne že by mi to bylo nepříjemné, sláva je ještě čerstvá, ale záleží na okolnostech.

„Co to čteš?“ řeknu rychle a hrnu se k němu do strážnice.

„Krásné místo,“ říká.

Přikyvuju.

„Dokud mě odtud nevyhodí. Ale proč by měli – starého důchodce... Už mě oslovil ředitel muzea. Mohl bych se s jistými znalostmi uchytit v jeho speciální oblasti. To mi ho myslím naklonilo. Ovšemže se mi ničím písemně nezaručil, ale říkal, že uvidí, co se dá dělat ...“

„Co je jeho speciální oblast?“

„Happeningy šedesátých let.“

„V tom se ty vyznáš?“

„Blufoval jsem, jako vždycky.“

A hrdě se na mě podívá, to je šibalská stránka jeho povahy. Pak ale zvažní. „Jen v těchhle věcech,“ ukazuje na knihu, „žádné předstírání neplatí, vyptá se mě na všechno. Nezná slitování.“ Sáhne do papíru se svačinou, ležící v jeho klíně, a vyloví chleba s máslem. „To vypadá lákavě,“ říká rozradostněně. „Víš,“ pokračuje pak, „nejsem si ani jistý, že mi

pomůže, když si budu hrát na učenlivého žáka. Pokud jsem s to bezchybně vysvětlit Kantovo vymezení apriorních kategorií, tak ji spíš popudím, větší šanci na sex mám,“ řekne a zrudne, „když nejsem připravený. To je přece zarážející, nemyslíš?“

mlčím.

Otec zvedne ukazováček: „Ohromuje mě, nad čím vším už lidé přemýšleli, začíná mě to zajímat. Filozofy jsem přece nikdy nebral vážně.“

Jak tak oba vedle sebe sedíme namačkání v malé budce, jeden z nás s chlebem a uzeninou mezi zuby (a drobečky chleba na vestě), tvoříme nejspíš docela komický pár. Tak blízko u otce jsem už dávno neseděl, užívám si to jako malé dítě.

Úplně nečekané pocity!

„Když se člověk takhle ponoří do knihy, je mu docela dobře a cítí se v bezpečí,“ říká otec.

Doléhá k nám ruch centra.

„Brzy přejdu ke Kantovým následovníkům. Existuje řada zapomenutých jmen. Jacobi, Fries...“

Nerozvážně jsem si sundal brýle. Jakási žena se zastaví: „Nejste...“ Skloním se k lidu, představuju svého otce: „Je to vzdělaný člověk, původem kunsthistorik. Aby uživil rodinu, děti a náročnou ženu, vzal na sebe břímě učitelského povolání. Teď proniká na pole filozofie, ze soukromých důvodů, o nichž se obšírněji vyjádříme při jiné příležitosti.“ Poukazuji na televizní debatu, která se má konat příští neděli. Otec je ohromen, o mé bleskové kariéře se mu nic nedoneslo. „Naposled, co jsme se viděli, jsi byl ještě na pochybách, zda si nemáš místo herectví zvolit raději kariéru reichovského terapeuta.“

Jakýsi mladík zaslechl slova „reichovského terapeuta“ a dává se do pláče, přičemž mi zároveň, protože mě poznává, a přemožen nadšením z mého hereckého výkonu (v detektivce), líbá ruku. To mi přirozeně připadá hrozně přehnané, ale prožívá krásné emoce a já nechci ten tok energie rušit. Chvilka jako je tahle může změnit celý život, i když to nikdo nechápe.

Otec si z náhlé radosti nad bůhví čím prozpěvuje a zavřenou knihou rytmicky mává ve vzduchu. Jestli ta roztančená písmenka dobře čtu, jde o *Kritiku praktického rozumu*.

To není zrovna bestseller, myslím si.

Teď už kolem nás postává tucet lidí. Otec se pustil do výkladu o tektonice řeckých váz. „To je zkrátka oblast, v které se vyznám, člověk se hned cítí líp,“ šušká mi do ucha. Já zase několikrát opakuji gesto, kterým v detektivce nadzvedávám policejního prezidenta ze židle, to se všem líbilo nejvíc. Kolemjdoucí, ve stále rozradostněnější náladě, začínají jeden druhému ukazovat, co právě nakoupili, srovnávají ceny a zvažují motivaci k dalším nákupům. Kolem panuje čilý ruch a ani můj otec si nakonec nevšimne, že si opět nasazují brýle a potají mizím. „Taková sláva,“ slyším ještě, ale už se nedozvídám, komu to patřilo. Paní T. si mého otce nikdy nevezme.

### *Kolísání*

Koordináty mé existence se nadobro posunuly.

Pohybuju se ještě nejistě.

Jakým požadavkům musím čelit!

Přestože mě kolegové ve škole nesnášejí, bere si mě ten či onen – většinou z nižších ročníků, mí přímí spolužáci se toho neodvažují – stranou a ptá se, zda bych mu nemohl poskytnout soukromé číslo na Jaroslava Kauze, který, jak každý ví, drží v rukou nitky seriálu *Willy by věděl, jak!* Říkám: „K tomu nemám podle smlouvy oprávnění,“ a s politováním krčím rameny. Ba dokonce i učitelé se najednou nebojí chovat se ke mně, jako bychom se důvěrně znali. Vidím je teď úplně jinak. Jsou to vlastně vůbec dobří herci? Kdo to může vědět? Anastázie se nedokáže rozhodnout, zda jí moje nová situace dává podnět k tomu, aby zesílila své snahy mě získat, anebo zda se má uraženě odvrátit a hrát roli zrazené královny.

Jednou si to rozdám s holkou z prvního ročníku. (Opravdu!) Stydím se, už proto, že vinou ranní masturbace nehýřím právě sexuální energií, ale je to přece jen vzrušující (což mou slabost poněkud kompenzuje). Dojde k tomu, když jí na chodbě vysoké školy líčím, jak proběhl pohovor ve W., a vykládám, jak mě herec K., který přihlížel (a kterého si ona obzvlášť cení), po zpodobení Lunda v *Kramářské duši* objal. Nemůžu vyloučit, že jsem byl to odpoledne docela přitažlivý. Úspěch dělá přitažlivým, to ví každý. Ale vlastní souvislost je nabíledni. A když to pak v komůrce správce budovy, do které mě zatáhne, děláme vestoje (což není právě má oblíbená pozice), a s jejím orgasmem to (zřejmě kvůli téhle pozici) pořád nějak neklape, musím jí podruhé šeptem a se rty přitisknutými k její tváři vyprávět, jak mě ten herec objal. Když se zmíním o tom, že mu z uší rostou chlupy, udělá se.

Nechávám věcem volný průběh.

Slast je slast. Na tom se nedá nic změnit, i kdyby to sebevíc bolelo!

Když ji později potkám na shromáždění, přehnaně mě zdraví a v kroužku svých spolužáků mě nutí, abych potřetí převyprávěl, co se mi přihodilo s tím hercem. Vyhovím jí, ale zlomyslně připojím: „To je herec, kdy se některé ženské už jen při vyslovení jeho jména udělají“ – což okamžitě vyvolá vlnu odporu a je mi předhazováno ještě týdně poté při rozhovorech s organizovaným zastoupením studentů... Také Anastázie je pobouřena, když jí o tom (sám!) vyprávím. Já se naopak nedokážu zbavit myšlenky, že i ona má problémy s orgasmem – jinak by přece na takovéhle dětinskosti jen pokrčila rameny!

Cítím, že vývoj vážně ohrožuje mou vnitřní stabilitu, že *nahlodává a narušuje* samou její podstatu. Rozvod rodičů, a ten náhlý úspěch! Nic není, jak bylo. Kde jsou ty časy, kdy mi byl Wilhelm Reich vnitřní oporou (a něco pro mě znamenal)? Ztratil jsem sám sebe, ztratil... ztratil...

*Co se stane s mým otcem?*

Anastázie se mě ptá, proč se s takovou vervou snažím zabránit svatbě svého otce s paní T. Trvá na tom, že tenhle (temný) bod musím objasnit, jde prý mimochodem i o mou schopnost navazovat citové vztahy. Samozřejmě že se neptá úplně nezištně. Ale protože v současné době není její životní situace nijak růžová, chci také svým dílem přispět k projasnění její nálady, aniž bych přitom popřel sám sebe.

Přistoupím tedy (k Anastáziině radosti) na dlouho plánované hodinové sezení u zkušeného reichovského terapeuta. Když mu (trochu znuděně) přednesu, oč mi jde, je ohromen.

„Obvykle ke mně chodí lidé s neurčitými bolestmi břicha. Vy jste ale přišel s jasnou otázkou a chcete jasnou odpověď.“

Dýchám – on říká: „Dýchat, prostě jen dýchat...“ – a na konci hodiny máme výsledek: Děti chtějí své rodiče navěky ovládat a nesnesou, aby měli svůj vlastní život. Teď jsem zase ohromen já.

Jaký to vlastnický nárok!

Ale nevyplývá naše přání, otci v tomhle *aktu svévole* (jak tomu v duchu říkám) zabránit, stejně tak ze starosti o jeho dobro? Co se stane s mým otcem, pokud ho paní T. tím sňatkem opravdu přiková k filozofickému stolci! Budou s ním pak ještě vůbec žerty? Bude se moci otec *vytásit s takovými nehoráznostmi*, jako – například! – když se ptal na obci faráře, jak si má vlastně konkrétně představit Davidův návrat z bitvy po vítězství nad Pelištejskými: zda vlekl, jak o tom mluví bible v 1. knize Samuelově, 18:25, přes hranice celé žoky jejich amputovaných předkožek, v každém případě v úctyhodném počtu dvě stě kusů, jestli je Saul sám přepočítával, byla to přece dohodnutá cena za jeho dceru, a zda tyto předkožky nakonec všichni na počest Boha společně snědli? Ne, ne, obávám se, že s takovými věcmi by byl konec!

Jeho nám tak dobře známá (a sympatická) povaha je v sázce!

TV

V jednom z následujících dnů... V umírněné náladě povečeřím, přepínám televizní kanály, sleduji kvalitu nové širokoúhlé obrazovky, kterou do bytu přinesla Anastázie, samozřejmě za mé peníze, to je jasné, neboť ona zatím není, myslím si pln nevraživosti, nic než studentka herectví bez závěrečných zkoušek, „chudá jako kostelní myš!“, říkám nahlas (a znovu si s pocitem vnitřní nevole uvědomuji, do jaké míry jsem už Anastáziině namlouvání podlehl, televize je ještě ta nejmenší újma), myslím na to, že v blázinci, jehož řízení, jak jsme se mezitím dozvěděli, převzala má matka, začínají nemocní v tuhle půlnoční dobu ječet a cloumat mřížemi (což je bezpochyby nereálná představa, vycházející jen z mé hlavy!) – a v té chvíli objevím na obrazovce paní T.

To není možné!

Co má tahle ženská co dělat na veřejnosti!

Tuším to: zase někdo vytlouká kapitál z mé bleskové kariéry!

„Nietz-sche“, říká právě svým nabroušeným jazykem a zdůrazňuje sykavku – namlouvá si, že i ona by byla velkou herečkou, jen kdyby chtěla, jak se jednou v důvěrné (postelové!) chvílce svěřila mému otci... – „už Nietz-sche věděl, že jen úzce vymezený obzor vědomí umožňuje prožít šťastný život. Věděl to, protože on sám byl takového života neschopen. A ani mě,“ mile se na moderátora usměje, „není dáno najít vnitřní klid, vypořádat se s dobrým svědomím s narcismem, ignorancí a zaslepením, ať dělám, co dělám.“

Teď se nahlas rozesměje, zničehonic se předkloní a přitom vypraví – vidím dobře? – větrový bonbón, který převalovala mezi zuby.

Kamera sleduje bonbón.

Tamhle, je to Vivil!



Jsem pobouřen. Patří koneckonců tak trochu k rodině, říkám si, a to na nás všechny vrhá špatné světlo.

„Můžete mi věřit,“ pokračuje paní T. dál bez rozpaků, „jakou bolest mi celá tahle aféra, o které tu hovoříme, způsobila. Jak se ke mně doneslo – a nepochybuji o tom ani vteřinu –, objevil se můj bývalý manžel dokonce u mého nového partnera s revolverem v ruce a vyhrožoval mu bordelem – promiňte!“ pronikavě se zasmála, „duelem! Byla jsem zděšena. Moje dcera – dobře, promluvme si o ní! –, které se dostalo, jistě i díky intervencím mé tchýně, zchudlé, ale svého stavu dobře si vědomé šlechtičny, určité znamenité výchovy, každopádně ohrnuje nos, když slyší, že její... – no, jak bychom mu honem řekli? – budoucí vyženeň bratr vydělává peníze *ve filmové branži*. Také já sama, která jako jeho bývalá učitelka dobře znám a oceňuji jeho intelektuální kvality, mám pocit viny, když si pomyslím, jak svůj filozofický talent, který je *výjimečný*, opakuji: *výjimečný*, zanedbává a dál nerozvíjí, jistě i vinou rozvrácených rodinných poměrů, a místo toho se věnuje tomuto v nehlubším slova smyslu *únikovému povolání, v němž se může se svou osobností jen minout* a jež není ničím jiným,“ najednou se úplně rozvášní, „než čirým narcismem, který každou možnost dál se morálně vyvíjet v jádru zadusí a který chtěl Platón jistě ne bezdůvodně ze svého státu vypudit, neboť k čemu je člověk, který jen hraje a hraje a hraje...“

Vypínám.

Dýchám, supím, vybuchuji.

„Povinnost a náklonnost,“ řvu z plných plic.

A neměla na sobě erotickou podprsenku, až mohly moderátorovi vypadnout oči z hlavy?

Konec!

Hlavní věc, aby nějakými oklikami nezdělala náš dům.

Začínám uvažovat. Dejme tomu, že by si vzala mého otce, a dejme tomu, že moje matka... a... a...

### *Srovnávací studie*

Po ránu pracuji na srovnávací studii mezi Nietzschem a Wilhelmem Reichem. Samozřejmě že je to zlostná reakce na nesmyslný, indiskrétní a ostudný (pro mě, *pro nás ostudný*) výstup paní T. v televizní debatě!

Věc se ale ukazuje být složitější, než se zdálo, protože nic, o čem bych se při srovnávání mohl opřít, v podstatě neexistuje. Kdyby to byl Adler místo Reicha, tak by se s tím dalo něco dělat. Kdyby to byl Freud místo Reicha, dalo by se alespoň spekulovat o významu, který měl pro Freuda Nietzsche, protože jako vídeňský intelektuál nadcházejícího století ho musel přinejmenším znát (musel bych si to ověřit!), a kdo ho znal, musel k němu zaujmout postoj. Ale Wilhelm Reich? Vidím ho, jak v Berlíně rozdává kondomy, vidím, jak kolem poledního podřimuje ve svém „orgonovém akumulátoru“, vidím, jak chátá v americkém vězení. Vidím ho, jak se usmívá, slyším jeho pověstnou vyřídilku. Vidím, jak provádí měření u lidí, kteří mají právě orgasmus. (To Anastázii vzrušuje, a když spolu spíme, někdy mi pošeptá: „Teď letí ručičky přístrojů nahoru a Wilhelm Reich kontroluje, jestli jsme mezi

sebou nezpřetrhali dráty!“) *Vidím, že nevede žádné liché debaty.* Ale i Nietzsche měl svůj surový realismus. Neobjevil jsem i u něho nějaké návody k dýchání?

Jsem svou domnělou vzpomínkou najednou úplně posedlý a hodiny to místo hledám. V registru nacházím pod pojmem dýchání jen: „A tak opět dýchám svěží vzduch.“ Potom, u vzduchu: „Svobodný vzduch na Olympu myšlení... „ Nebo: „Zdmi proniká svobodný vzduch do vězení ducha.“ Jako by měl pocit, že mu v nejbližší chvíli hrozí smrt zadušením!

Místo, které jsem měl na mysli, nenacházím. Začínalo asi takhle: „Ráno je vhodnou dobou ke dřepům a dechovým cvičením.“ Sice mi teď také připadá dost nepravděpodobné, že by Nietzsche něco takového napsal, ale jsem si svou věcí poměrně jistý.

Můj prvotní impuls ochabuje. Listuji v knihách, které leží přede mnou, a ztrácím se...

Přemýšlím o tom, že v mém věku už jsem mohl být vysokoškolským profesorem. I to by mělo teatrální nádech. A jako reichovský terapeut bych bezpochyby v tuhle dobu (podívám se na hodiny) právě přijímal klienty a dělal něco smysluplného pro lidstvo.

„To mě nikdy nezajímalo!“ volám hlasitě.

Nacházím místo o posledních lidech, o těch, kteří objevili štěstí. Ano! Ovšem! ... Lidé, kteří *mhouří oči* a říkají: „Televizní seriál je lepší než díra v punčoše.“ Tady by se dalo navázat. Ale kolik recenzentů, fejetonistů, *domnělých vzdělanců*, použilo tohle místo jako výchozí bod? „Reichův výchozí bod,“ mumlám si nesmyslně pro sebe.

Má studie se ne a ne hnout z místa.

Píšu třeba takovéhle věty: „Nietzsche musel pohnout myšlenkovými masami celých staletí, Reich začal s dýcháním v bodě nula. Tak se musel posunout dál.“ Nebo: „Nietzsche, zženštilý tanečník, kreslí své hysterické choreografie na oblohu odcházejícího 19. století. Jinak by si tohoto malého muže nikdo nevšiml. Tak zůstaly jeho skoky, jeho sebeodhmotnění, jeho obnažení mnohoznačné, zůstaly uměním. Byl ideálním kultovním předmětem. Nic *nepožadoval.*“

Jsem nespokojený.

Odsunu papíry stranou.

Bez nálady sáhnu po scénáři, který mi ráno poslala agentura. „Mluvila s tebou Angela?“ čtu. „Mluvila?“

Najednou je mi paní T. líto. Jak těžké musí být nejdřív myslet, a pak žít!

„Milý Wilhelme!“ říkám náhle nahlas směrem do pokoje (a zároveň zapisuji na nový list). „Říkáš, že pokud někdo jen správně dýchá a pár let si počká, dospěje dřív nebo později do středu sebe sama. Myslíš si to opravdu? Uvedl jsi do světa, stejně jako všichni před tebou, jen další terapeutický systém. Nietzsche nešťěstí odstranit nechtěl. Ve svém zoufalství je objal. Hnědého hada, který mu vylézal z úst, pokaždé znovu spolkl. Představoval si to nejhorší, co si vůbec lze představit: že se k nám všechno, všechno, co se zdaří, a všechno, co ztroskotá a zničí nás, bude stále ve smyčkách vracet, a že úlohou člověka je svou existenci v tomto *věčném návratu* uvítat. Přítakat jí. Jak by mohl někdo, kdo takhle uvažuje, nevybuchnout? Ale milý Wilhelme! Není na tom hůř ten, kdo dýchá a doufá, že dospěje do středu sebe sama, což se mu nikdy nepodaří?“

Udivuje mě, že tak pesimistické myšlenky přecházejí přes práh mého vědomí. Jen vstupte, myslím si. Jen pojdte dál.

Lehnu si na podlahu a dýchám (přese všechno).

Není tedy v co doufat?

Umělecké ambice nemám. Životní rovněž ne. Moje rodina se rozpadla, ale já jsem se o ni taky nijak výrazně nezasazoval. Novou zakládat nebudu. (Tím, že sexuální styk s Anastázií čím dál víc omezují, klesá i nebezpečí selhání kondomu.) Od filozofie nečekám žádnou inspiraci, pro meditaci nemám dost rovná záda.

Při vdechování špulím rty a pohled směřuji ke špičce nosu.

Také jedno z Reichových cvičení.

Jako těžký kabát ke mně zprava přilétne spánek.

*Stojím na kraji mostu. Směřem od řeky se ke mně žene bouře.*

Domýšlivost jen zřídka kdy něčemu prospívá, myslím si ještě a mizím.